

De buik als aambeeld

Bijna iedereen vindt zeeotters (*Enhydra lutris*) aardige dieren, te meer omdat ze een duidelijk gereedschapsgebruik vertonen. Als werktuig gebruikt de zeeotter stenen, waarmee hij schelpen kraakt die te hard zijn om ze met zijn tanden kapot te krijgen. Een zeer belangwekkende implicatie hiervan is dat juist de gezonde volwassen dieren met de sterkste gebitten en kaken het gebruik van deze werktuigen het minst nodig hebben. Vooral de erg jonge en de erg oude dieren zijn op dit gereedschapsgebruik aangewezen, want het gebit van erg oude otters is volkomen versleten. Het schijnt dat de jonge dieren deze werkwijze - die de ouders zelden toepassen - van hun moeders leren als ze worden gespeend.

De zeeotter, die voor de kusten van Californië, de Aleoeten en Japan leeft, verschilt aanmerkelijk van de gewone visotter. Hij is veel meer aangepast aan het leven in het water. Zijn achterpoten zijn eer-

Een zeeotter ligt verstregeld in een stuk zeewier te slapen. Dit voorkomt, dat hij in zijn slaap afdrijft.

der vinnen dan poten, hij heeft een geringer aantal tanden dan zijn meer op het land vertoevende neven en hij komt zelden aan de wal. De jongen worden in het water geboren en hij slaapt gewikkeld in zeewier - misschien om te voorkomen dat hij afdrijft, of om over wat extra drijfvermogen te beschikken.

De zeeotter is in hogere mate een sociaal dier, socialer dan de meeste otters, omdat hij niet in gezinsgroepjes leeft, maar in groepen van wel honderd dieren.

Hij vindt voedsel op de zeebodem, waar hij mosselen, zeeoren, zeeëgels en andere ongewervelde dieren verzamelt. Bij het duiken kan hij een steen oppikken en die samen met een schelpdier mee naar de oppervlakte brengen. Dan draait hij zich op zijn rug, legt de steen op zijn buik en beukt met de schelp op de steen tot de schelp breekt. Van tijd tot tijd zal hij erop knauwen om te kijken of hij met slaan door moet gaan of dat de schelp voldoende gebroken is om de inhoud te kunnen verorberen. Op het eerste gezicht is dit niets meer of minder dan het gebruik van een aambeeld, te vergelijken met de manier waarop een lijster slakkehuisjes op een steen openhamert. Er zijn echter verscheidene redenen om te veronderstellen dat er bij de zeeotter sprake is van veel geavanceerder gebruik van de steen. In de eerste plaats kiest de zeeotter zijn eigen steen uit en neemt hij hem mee naar de oppervlakte. Men heeft wel eens waargenomen dat de otters op de zeebodem aan het slaan waren, maar door de weerstand van het water kost dat meer inspanning en werkt het minder efficiënt dan boven water slaan. Als een otter eenmaal een goede steen gevonden heeft, zal hij hem houden. Van bepaalde dieren heeft men gezien dat zij herhaaldelijk naar de bodem doken en dat zij telkens met dezelfde steen opdoken, en dat terwijl die steen niet altijd werd gebruikt, omdat het niet bij elke schelp nodig is dat hij wordt open gehamerd. De zeeotter, die altijd op zijn rug ligt als hij aan de oppervlakte eet, laat zijn steen niet glijpen; misschien gebruikt hij de steen als gewicht, net als een menselijke duiker. Dankzij de steen gaat hij sneller naar beneden, zodat het een bruikbaar hulpmiddel is voor een dier dat zijn voedsel op de bodem bij elkaar zoekt. Deze wijze van jagen verschilt volkomen van die van onze eigen visotter, die in het water achter vissen aan zit.

Om zijn fraaie huid is dit vriendelijke dier vroeger meedogenloos bejaagd. In grote delen van zijn oorspronkelijke leefgebied werd hij dan ook volledig uitgeroeid. Toen de jacht aan het begin van deze eeuw gestopt werd, kon hij zich langzaam herstellen. Nu komen op verschillende plaatsen weer grote aantallen voor. Een succes voor de natuurbescherming.

NASCHRIFT

De zeeotter, *Enhydra lutris* L., 1758, behoort tot de materachtigen of Mustelidae en wel tot de onderfamilie Lutrinae of otters. Deze familie maakt deel uit van de roofdieren of Carnivora.

Met inbegrip van zijn staart meet de zeeotter 120 - 130 cm. Zijn gewicht is ruim 30 kg. De kleur van dit speelse zeezoogdier varieert van donkerbruin tot zwart. Hij maakt een gespikkelde indruk door wit gepunte haren.

De zeeotter heeft geen speklag zoals vele andere zeezoogdieren. Hij wordt beschermd tegen afkoeling door de lucht in zijn dichte vacht. Deze waardevolle vacht maakte de zeeotter in het verleden het slachtoffer van een meedogenloze jacht. Bovendien is hij daardoor gevoelig voor olievervuiling, omdat dan zijn beschermlaag wordt aangetast.

De redactie van Panda, het orgaan van de Stichting Het Wereld Natuurfonds - Nederland, zijn wij bijzonder erkentelijk voor de toestemming om dit artikel over te nemen en voor het ter beschikking stellen van de litho. Gaarne wijzen wij erop, dat u donateur(trice) van het WNF kunt worden door een jaarlijkse storting van ten minste f 25, — op postrekening 44466 van het WNF te Zeist. U steunt dan een goed en sympathiek doel!